Kreatív tehetségek együttműködése Székelyföldön

A Pro Agricultura Hargitae Universitas Alapítvány (PAHRU) sikeres pályázatának köszönhetően május 14-16-a között rendezték meg a „Kreatív fiatalok – innovatív vidék" elnevezésű hallgató tehetségtábort Csíkszeredában. A Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Karáról 15 hallgató látogatott ki Csíkszeredába, kiknek zöme a Gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnök BSc szakon tanul, de akadt köztük Vidékfejlesztési agrármérnöki MSc, Kommunikáció- és médiatudomány BA és Pénzügy MSc szakos hallgató is. A székelyföldi hallgatók a SZIE GTK csíkszeredai kihelyezett Vidékfejlesztési agrármérnök mesterképzési szak, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, valamint a MÜTF Oktatási Központ hallgatóiból tevődtek össze.

Mozgalmas napok

SZABÓ BÁLINT

A Gödöllőről érkezők május 13-án, a reggeli órákban indultak útnak és aznap este 9 óra körül foglalták el szállásaikat az alapítvány épületében.

Csütörtökön a reggelit követően, a Sapientia EMTE épületében *dr. Bíró A. Zoltán* egyetemi tanár köszöntötte a résztvevőket, majd *dr. János Zsuzsanna* (PAHRU elnök), *Magyar Ferenc* (PAHRU operatív alelnök, SZIE mb. stratégiai és koordinációs főigazgató), *dr. Káposzta József* (GTK dékán) és *dr. Tóth Tamás* (oktatási rektorhelyettes) nyitotta meg a rendezvényt, amelynek több programján részt vett *Figler Kálmán* kancellár is. Ezután kezdetét vette az egész napos előadássorozat. A prezentációk elsősorban a pénteki terepmunkára készítették fel a hallgatókat.

Az előadások a következők voltak:

Dr. Káposzta József (SZIE GTK): Endogén megközelítések a vidékfejlesztésben

Dr. Tóth Tamás (SZIE GTK): A jövő építéstechnikái. Térség-, gazdaság- és közösségfejlesztés, építés támogatásának módszertani lehetőségei

Dr. Ritter Krisztián egyetemi docens (SZIE GTK): A vidékgazdaság és a helyi fejlesztés esélyei/lehetőségei a mezőgazdasági foglalkoztatás és a szociális gazdaság fényében

Dr. Bodó Julianna (Sapientia EMTE, KAM): Ünnepek, jelképek és helyi fejlesztés

Ezt követően a térségi vonatkozású prezentációk, helyi fejlesztési gyakorlat a térségben témájú előadások folytatták a sort:

Székely Kinga (Sapientia EMTE): A kommunikáció, mint az innovatív vidék kulcsfontosságú eleme

Ferencz Angéla (HMKK): Kultúra és helyi fejlesztés

Gergely Orsolya (Sapientia EMTE): Szociális helyzetkép és helyi fejlesztés

Bíró A. Zoltán (KAM): Helyi fejlesztés és erőforrások

A kötetlen esti programok kezdete előtt dr. Bíró A. Zoltán kihirdette, hogy a helyi hallgatók mely gödöllői hallgatókkal fognak párt alkotni, valamint, hogy a következő két napban mely projekten fognak együtt dolgozni. Ezt követően a hallgatók közül sokan részt vettek a helyi egyetemi napok keretein belül megrendezett Sapparádén és akadt olyan is, aki levezetésként a reggelig tartó bulin ismerkedett a csíkszeredai hallgatói élettel.

A péntek határozta meg a hallgatók prezentációinak alapjait. Ezen a napon ugyanis az előző este kialakított párok terepmunkát végeztek. Sok helyen megfordultak, többek között Homoródalmáson, Gyergyóújfalun, Oroszhegyen, Csíkszépvízen, Csíkszentmiklóson, Csíkszentimrén, Csíkszentdomokoson, Karcfalván és Madéfalván.

A résztvevők nemcsak a kapott projektjükön dolgoztak, hanem az adott település sajátosságait figyelembe véve innovatív ötletekkel is előálltak, valamint érdekes témájú fotókat is készítettek a másnapi fotókiállításra. A terepmunka során több csoportot meglátogatott *dr. Tőzsér János* rektor és *dr. Szendrő Péter* rector emeritus, az OTDT elnöke is. A fárasztó terepmunkát követően egy közösségi program keretein belül a megjelent vendégek és a hallgatók finomabbnál finomabb borokat kóstolhattak, ahol a borkóstolás minden egyes fortélyát elsajátíthatták.

Szombaton a diákpárok prezentálták munkájukat. A prezentáció komolyságát tükrözte a szakmai zsűri összetétele is. A zsűri tagjai: dr. Káposzta József, dr. Ritter Krisztián, *Jakab István* (c. egyetemi docens, a Magyar Országgyűlés alelnöke), *Tánczos Barna* (szenátor) és Magyar Ferenc voltak.

A hallgatók amellett, hogy a prezentációjukban teljesen lefedték a projektjük témáját, számos újszerű, innovatív ötlettel álltak elő, ezzel szolgálva az erdélyi települések gazdasági és társadalmi fejlődésének lehetőségét. A zsűri kivétel nélkül mind a 15 előadást értékelte. Az előadások után a csapat nagy része kibuszozott a Gyimesekbe, az Ezeréves határhoz, ahol egy idegenvezető segítségével megtudhatták, mi is történt az egykori Magyar Királyság keleti határánál.

A csíkszeredai program egy záró vacsorával ért véget, ahol az elmúlt pár nap élménybeszámolóitól nyüzsgött a terem. E pár napos szakmai kirándulás alatt számos barátság kötetett, és a résztvevők alig várják, hogy újra visszatérjenek a Csíki-medence középső részén fekvő varázslatos Csíkszeredába.

Gyűjteni a jó gyakorlatokat

BALÁZS GUSZTÁV

– Már a tehetségtábor módszere is újszerű volt Erdélyben: jó vidékfejlesztési gyakorlatokat összegyűjteni tehetséges, ambiciózus anyaországi és határon túli magyar hallgatókkal, akik másnap be is mutatják kutatómunkájuk következtetéseit. Nem lehet kétséges, ez számunkra, tanároknak is érdekfeszítő kihívás volt – nyilatkozta lapunknak dr. Ritter Krisztián, a program magyarországi koordinátora, a csíkszeredai mesterképzésben résztvevő tanár. – A közös munkára a Pro Agricultura Hargitae Universitas Alapítvány sikeres pályázata teremtett forrást. Végeredménye egy kiadvány és hozzá kapcsolódó konferencia lesz. (Mint megtudtuk, a kiadvány előszavát Jakab István, a Magyar Országgyűlés alelnöke írja. A publikációs lehetőségek bővítése céljából – ez is a mostani program hozadéka lesz – a PAHRU még az idén elindítja a Pro Scientia Ruralis nevet viselő tudományos online kiadványát.)

– Hogy történt a hallgatók kiválasztása?

– Szintén pályázat útján. A tehetségtáborba jelentkezni kellett, és remek csapat jött össze, a határ két oldaláról 15-15 fő. A kiírás ígéretes, vonzó lehetőséget kínált, hiszen például a

hallgatók költségeit teljes mértékben állták a szervezők. A kiválasztottak értékes, egyedülálló szakmai tapasztalatokra tettek szert, hiszen egy, a gyakorlatban nagyfokú önállóságot élvező, egyben az anyaországitól eltérő körülmények között boldogulni törekvő magyar közösséggel ismerkedhettek meg. Ezen túl publikációs lehetőséghez jutottak. Az előbbit elvarázsolt hangulatban, szíves vendéglátást élvezve élték át, az utóbbi jelentőségét sem szabad lebecsülni: doktori képzésre jelentkező hallgatónak kimondottan jól jön, ha megjelent közlemény gazdagítja a portfólióját, plusz pontot ér a felvétel során. A legtöbb esetben TDK vagy OTDK szereplés eredményez publikációt, a „Kreatív fiatalok – innovatív vidék" tehetségtábor újszerű alkalmat kínált erre.

– Milyen újdonságokat hozott a hallgatók számára a párokban végzett munka?

– Először is, mindkét fél tanult a másiktól. A hazai hallgatók részére az volt a legnagyobb előnye, hogy gyakorlat orientált volt a tábor. Mindazt, amit itthon elsősorban elméletben tanulnak meg, annak Székelyföldön a gyakorlatát látták. Nálunk sajnos visszafogottabbak a lehetőségek a gyakorlati képzésre. Erdélyben viszont – talán mondhatom – a vidék- és területfejlesztés még úttörő szerepben jár. Miközben a magyarországi diákokat lenyűgözte a székelyek ötletessége, a „hazaiak" az elméletből pallérozódtak a mieink révén, akik bizton állíthatom, hogy nagyon jó szakmai felkészültséggel utaztak 800 kilométert.

– Milyen vidékfejlesztési projektekkel ismerkedtek meg e rövid idő alatt?

– Olyan helyi sikeres fejlesztésekkel, amelyek jótékony hatást gyakorolnak a kisebb-nagyobb közösségekre, a helyi azonosságtudatra, a helyi gazdaságra. Közösségi terek, helyi intézmények fejlesztésétől turisztikai termékek létrehozásán át az infrastruktúra-fejlesztésig igen széles volt a paletta. Erdélyben sokkal erősebben érezhető, mint Magyarországon a helyi közösségeknek és a helyi identitásnak a szerepe a térség a falu, a város fejlődésében. Márpedig itt is, ott is, az a fő kérdése a vidékfejlesztési törekvéseknek, hogy menynyire képes elősegíteni a vidéken élő lakosság megmaradását. Ha ugyanis mindenki el akar menni, elsősorban persze a fiatalok, a tanultabbak, akkor elveszik az a réteg, amelyik a fejlesztéseket végig tudja vinni.

– A tanulás tehát kölcsönös volt. Megkockáztatom: így lehet előnyre fordítani, hogy több országban él a magyarság.

– Nagyon hasznos tapasztalatokkal gazdagodtak a résztvevő fiatalok. Főleg úgy, hogy az első napon ők hallgattak előadásokat, a harmadikon viszont ők prezentálták, mit láttak, mit tapasztaltak, s milyen javaslatokkal élnek. Bízom benne, hogy az első tábornak lesz folytatása. Bár alapvetően az oktatást és a népismeret elmélyítését szolgálta, az összegyűjtött, meghatározott szempontok szerint elemzett, kiadványban megjelenő projektelemzések jó alapot adnak majd a további fejlesztésekhez. Azt láttam ugyanis, és ezt a helyi partnereink megerősítették, óriási probléma, hogy a jó gyakorlatokat nem gyűjtik, és nem szintetizálják a szükséges módon és mértékben. Elkülönülnek a fejlesztések, s mivel hiányos a tapasztalatok átadása, az elvárt hatékonyság sem mindig jelentkezik. Érhető, hogy a forrásokért versenyezni kell, de a nemzeti vagy uniós támogatás mellett általában a helyi közösségek saját erejére és munkájára is szükség van a projektek megvalósításához. Egyikkel, sem szabad pazarlón bánni. A törekvések összehangolása valószínűleg a turisztikai fejlesztéseknél „fizet" a legjobban. Érezni is már ennek a felismerését, az igény megfogalmazódását, hiszen együtt egymást erősíthetik a helyi fejlesztések.

A Tehetséggondozó tábor támogatója a Nemzeti Tehetség Program (NTP-HTE-M-14-0004)

A pályázat az Emberi Erőforrások Minisztériuma megbízásából az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet és az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő által meghirdetett NTP-HTE-M-14-0004 kódszámú pályázati támogatásból valósul meg.

JAKAB ISTVÁN, a Magyar Országgyűlés alelnöke a tábor idején több eseményen is részt vett Székelyföldön. Mint arról a **székelyhon.ro** beszámolt, a Csíki Sör Manufaktúrába is ellátogatott, ahol együttműködési lehetőségekről egyeztettek *Tánczos Barna* szenátorral és *dr. Tőzsér János* rektorral.

„Olyan lehetőségekről beszéltünk, amelyek hosszú távon a székely gazdák, a székelyföldi egyetem és a magyarországi partnereink közötti együttműködésnek az alapját képezhetik" – vezette fel Tánczos Barna az egyeztetés tartalmát az azt követő sajtótájékoztatón. Ezekre a projektekre szeretnének közösen, akár több ország összekapcsolásával, vagy külön-külön helyi, illetve uniós forrásokra pályázatokat előkészíteni. Tánczos elárulta, hogy többek között mesterképzés elindításáról is beszéltek a Szent István Egyetem segítségével, például Kolozsváron köztisztviselők számára. Jakab István a tudás megosztásának fontosságát hangsúlyozta. „Az egyetemek együttműködése, a különböző szakmai szervezetek információbázisának közös felhasználása segít minket abban, hogy versenyképesek legyünk a Kárpát-medencében, Európában és a nemzetközi piacokon is" – emelte ki. Dr. Tőzsér János elmondta, érdemesnek találják foglalkozni a három generáción át nemesített krumplifajtákkal is, amelyek ellenállók különböző betegségek ellen. „Amikor a burgonyanemesítésben bizonyos cégek uralják a piacot, akkor a saját érdekünk ezt tenni, hogy ne kelljen mástól átvenni" – szögezte le.

Művészet és tenyésztés

A "Tarka-fotópályázat" vándorkiállítása érkezett egyetemünkre, amit június 9-én nyitott meg az 1. előadó előtti folyosón *dr. Tőzsér János* rektor és *dr. Füller Imre*, a Magyartarka Tenyésztők Egyesületének ügyvezető igazgatója. Bár a pályázatnak nagy hagyományai vannak, Gödöllőn először volt látható 99 válogatott képe.

A kiállítás rendhagyó installációban vonta magára a folyosón áthaladók figyelmét, hiszen a képeket nem falra, hanem karton asztalkasorra terítették ki, úgy, hogy a fotókat tanulmányozók háttérben az egyetem parkját látják. A pályamunkák is csaknem kizárólag a legeltetéses állattartás körülményei között ábrázolják az állatokat, amelyek között a pályázat címével szemben – de a kiírás szellemével megegyező módon – nemcsak tarka marhák kerültek a fotósok lencséje elé.

Dr. Tőzsér János köszöntőjében kiemelte: az egyetem, mint korábban, úgy most is szívesen ad lehetőséget a művészetek különböző ágainak a bemutatkozásra, főleg ha az alkotások tárgya a szakmához is kapcsolódik. A jelen kiállításban fotóművészet és az állattenyésztés ötvöződött.

A bonyhádi Magyartarka Tenyésztők Egyesületének nagy hagyományú rendezvénye az évről-évre jelentkező Állategészségügyi és Állattenyésztési Tanácskozás, amely idővel fesztiválla vált. Programját a fotópályázat színesíti, amelynek jelenleg már a 12. anyaga járja az országot, Gödöllő előtt Debrecenben volt látható a 99 kép. Tavaly 29 szerző 251 képéből válogatott a zsűri, aminek az egyesület elnöke mellett Szabó Béla fotóművész és Kirchné Máté Réka, újságíró-fotós voltak a tagjai. A XIII. Tarka-fotópályázatra július 24-ig várják a képeket. *Balázs Gusztáv felvétele*